

Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut siunnersuuteqaqqullugit eqqussukkanut akitsuutit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 19

30. oktober 1992-imeersup allanngortinneqarnissaanik, taamaasillutik kaffinnut akitsuutit eqqartorneqartoq § 1, nr. 11 atorunnaarsillugu

Inatsisartunut ilaasortamit Jens-Frederik Nielsenimit, Demokraatit, saqqummiunneqartoq aamma

Inatsisartunut isummerfigisassatut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut siunnersuuteqaqqullugit eqqussukkanut akitsuutit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 19

30. oktober 1992-imeersup allanngortinneqarnissaanik, taamaasillutik tiinut akitsuut eqqartorneqartoq § 1, nr. 11 atorunnaarsillugu

Inatsisartunut ilaasortamit Jens-Frederik Nielsenimit, Demokraatit, saqqummiunneqartoq aamma

Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut siunnersuuteqaqqullugit eqqussukkanut akitsuutit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 19

30. oktober 1992-imeersup allanngortinneqarnissaanik, taamaasillutik neqinut akitsuutit eqqartorneqartoq § 1, nr. 13-17 atorunnaarsillugu

Inatsisartunut ilaasortamit Jens-Frederik Nielsenimit, Demokraatit, saqqummiunneqartoq aamma

Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut siunnersuuteqaqqullugit eqqussukkanut akitsuutit pillugit inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik, taamaasillutik sukkunut, lakridsinut sukkulaatinut il.il. akitsuutit atuutilersinneqartup § 1, nr. 1-2, Inatsisartut inatsisaanni nr. 23 18. november 2019, atorunnaarsinnejassasut

Inatsisartunut ilaasortamit Jens-Frederik Nielsenimit, Demokraatit, saqqummiunneqartoq

pillugit

Aningasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattooq, Naleraq, siulittaasoq
 Inatsisartunut ilaasortaq Erik Jensen, Siumut, siulittaasup tullia
 Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut
 Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronen, Inuit Ataqatigit
 Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit
 Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut

UKA2021-mi ulloq 14. oktober 2021-mi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiitaliap siunnersuutit misissorpai.

1. Siunnersuutit imarisaat siunertaallu

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit sisamat pineqartut aqqutigalugit inuussutissanik assigiinngitsunik eqqussuinermi akitsuutit siunnersuuteqartup peerniarpai apparniarlugilluunniit. Kaffinik¹, tiinik² neqinillu³ eqqussuinermi akitsuutit peerneqarnissaat pillugu siunnersummik saqqummiussinissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut sukkunut, lakridsinut, sukkulaanut il.il. akitsuutit 2019-imi qaffanneqarnertik sioqqullugu annertussutsimut apparinnejarnissaat pillugu siunnersummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq⁴.

2. Siunnersuutit Inatsisartunit siullermeerneqarnerat

Siunnersuutit Inatsisartut siullermeerinninneranni assigiinngitsumik isummerfigineqarput. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersummik saqqummiussipput, taannattaaq assigiinngitsumik isummerfigineqarpoq. Taamaalillunilu oqallinnerup ilaa aalajangiiffigisassatut siunnersuutit maannatut iluseqarlutik akuerineqarnissaannut imaluunniit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat naapertorlugu Naalakkersuisut akileraartarnikkut aaqqissusseqqinnissaannut ilanngunneqarnissaannut tunngavoq. Tamatuma saniatigut oqallinneq assigiinngitsorpassuarnut sammiveqarpoq. Qulequttat isumaliutissiissummut matumunnga pingaarutillit uku taaneqarsinnaapput:

- Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit aningaasalersornissaannut siunnersuutit
- Akitsuutit pissusilersuutinik allannguisinnaanerat
- Innuttaasut aningaasatigut iluanaaruteqarsinnaanerat
- Tunisassianganik tunisassiorneq aammalu nioqqtissanik eqqussuinermi akitsuutit pingaaruteqassusiat
- Akileraartarnermik aaqqissusseqqinnissaq

¹ EM2021/67

² EM2021/68

³ EM2021/69

⁴ EM2021/70

Qulequttat matuma siuliani allassimasut Naalakkersuisullu allannguutissatut siunnersuataat matuma kinguliani sammineqarput.

3. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuataat:

Naalakkersuisut siunnersummik siullermeerinninnermi allannguutissatut siunnersummik saqqummiussipput:

"Naalakkersuisut akileraartarnermut akitsuusiisarnermullu aaqqissusseqqinnissamik pilersaarutigineqartumut ataqtigiiqillugu, nioqquissat eqqussorneqartut akitsuutaasa allanngortinnissaannut periarfissamik misissuinissamik peqquneqarnissaat pillugu inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut."

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuataat siunnersuutaaqqaartumi pineqartumut tunngasuunissamik piumasaqaammut eqqortitsinngitsoq ataatsimiitaliamit oqaatigineqassaaq. Tamatumunnga pissutaavoq allannguutissatut siunnersuutip akitsuutinut ataatsimut isiginninnerulluni oqaasertalersorneqarsimanera aammalu nioqquissanut siunnersuutini taaneqartunit amerlanerusnun tunnganera. Taamaalillunilu allannguutissatut siunnersuutikkut aalajangiiffigisassatut siunnersuut tigussaasumik isummerfigineqanngilaq, tassunakkulli *"nioqquissat eqqussorneqartut akitsuutaasa allanngortinnissaannut periarfissamik misissuinissamik"* Naalakkersuisut peqquneqarlutik. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuut namminneq siunnersuutigigamikku akuerineqassappat piviusunngortissagaat ataatsimiitaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersummik ataasiinnarmik saqqummiussisut ataatsimiitaliamit maluginiarneqarpoq. Tamanna aalajangiiffigisassatut siunnersuutinut sisamaasunut tamanut atuuttutut ataatsimiitaliamit paasineqarpoq.

4. Ataatsimiitaliap siunnersuutinik suliarinninner

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit sisamat matumani pineqartut siullermeerneqarneranni qulequttat oqallisigineqartut matuma kinguliani ataatsimiitaliamit sammineqarput.

4.1. UKA2021/68-imi kukkaneq (kalaallisoortaani)

UKA2021/68-ip kalaallisuuata taassisutissartaani nioqquissanik eqqussuineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaq kukkusooq innersunneqartoq ataatsimiitaliamit paasineqarpoq. Taassisutissamili taamatullu siunnersummut tunngavilersummi ersarissumik allassimavoq tiinik eqqussuineremi akitsuutip atorunnaarsinneqarnissaa pineqartoq. Taamaattumillu siunnersuut nioqquissanik eqqussuineremi Inatsisartut inatsisaanni § 1, nr. 12-imut (§ 1, nr. 11 pinnagu) tunngasutut isigalugu siunnersuut ataatsimiitaliamit suliarineqarpoq.

4.2. Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit aningaasalersornissaannut siunnersuutit

Siunnersuutimi aningaasalersorneqarnissaannut siunnersuuteqartoq siunnersuuteqaraangat pitsaasusoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigissavaa. Tamatumali peqatigisaanik aningaasalersuinissamut siunnersuut malissallugu Naalakkersuisut pisussaaffiginngimmassuk ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, tassa taanna taasissutissamut ilanngimmat. Taamaalillunilu siunnersuutinut aningaasalersuutissatut siunnersuutiminut siunnersuuteqartup allaganngorlugu tunngavilersuuta apeqquataatinnagu siunnersuutit akuerineqarsinnaapput. Taamaattumillu siunnersuutinut aningaasalersuutissat aningaasanut inatsisisatut siunnersuut pillugu isumaqtigiinniarernut ilaatinneqartariaqarput, taamaalillunilu Naalakkersuisut partiillu aningaasanut inatsit pillugu isumaqtigiissuteqartut akornanni isumaqtigiissutigineqartariaqarlutik.

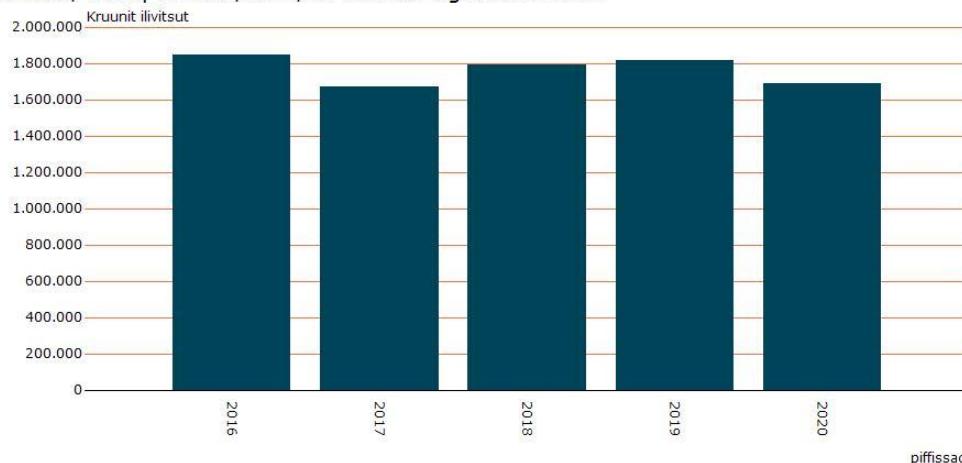
4.3. Akitsuutit pissusilersuutinik allannguisinnaanerat

Siullermeerinninnermi qulequttat oqallisigineqarnerit ilagaat akitsuutit inuiaqtigiinni pissusilersornermut sunniutaat, aamma aningaasaqarnikkut pissusilersornermik taaneqartarpooq. Tassalu assersuutigalugu nioqqutissiat akitsuusernerisigut innuttaasut taakkuninnga pisinikinnerulersinneqarsinnaanerat. Nioqqutissiap akitsuuserneratigut taassuminnga pisinissamut innuttaasut kiffaanngissuseqarlutik periarfissaqarput, akitsuutilli aamma kingunerisinnaallugu nioqqutissiamik innuttaasut pisinnginnerat, tassa akisunerulernera pissutigalugu. Sukkunut akitsuut, siusinnerusukkut annertussutsimut utertikkumaneqartoq⁵, pillugu Brugsenimit Pilersuisumillu 2020-mi saqqummiunneqarpoq akitsuutit akuerineqarnerisa kingorna atuineq appariaateqarsimanngitsoq⁶. Takussutissiaq matuma kingulianiittoq malillugu sukunik akulinnik eqqussuisarneq 2019-imi akitsuutinik qaffaanerup kingorna allannguiteqangaarsimanngitsoq:

⁵ UKA2021/70

⁶ <https://knr.gl/da/nyheder/afgifter-p%C3%A5-usunde-varer-skr%C3%A6mmer-ikke-forbrugerne>

Nunatsinnut avammullu tunisat sukumiinerusumik kingorna piffissaq. Nunatsinnut tunisat, Ukioq tamaat, Kiilu, 17 Sukker og sukkervarer.

Takussutissaq 1: 2016-imit 2020-imut sukkunik sukkunillu nioqquissianik eqqussuineq.

Takussutissami siuliani allassimasumi takuneqarsinnaasutut piffissami 2016-imit 2020-mut sukkunik sukkunillu nioqquissianik eqqussuineq aalaakkaasimavoq, taamaattorli 2019-imit 2020-mut annikitsumik apparialaarsimalluni, tamatumani sukkut sukkunillu nioqquissiat 100 tonsit missaannik ikinnerit tikisinneqarsimallutik.

4.4. Tunisassiassanik tunisassiorneq aamalu nioqquissanik eqqussuinermi akitsuutit pingaaruteqassusiat

Neqinit tunisassiat eqqussuinermut akitsuutaasa peerneqarnissaannik siunnersuuteqartup siunnersuutaa neqinit tunisassianut akitsuusigaasunut⁷ tamanut, tassungalu ilanngullugu tunisassiassatut tunisassiarineqartunut, atuutissaaq.

Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq nioqquissanik akitsuusinermi pineqanngimmat pissusilorsornermik allanngortitsinissaq, akerlianilli pineqarluni nunatta karsiata iluanaaruteqarnissaa. Matumani tiinut kaffinullu eqqussuinermi akitsuutit pillugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutit immikkut taaneqassapput⁸, tassa taakku pissusilorsornermik allannguinissamik imaluunniit nunatsinni tunisassiornermik illersuinissamik nalinginnaasumik siunertaqarneq ajormata.

Pissusilorsornermik allannguinissaq siunnersuutit siullermeerneqarneranni Naalakkersuisunit taasaqarfigineqanngimmat, akerlianilli iluanaarutissaagaluanik annasaqarnissaq kisimi ernummatigineqarmat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Tassunga atatillugu nersussuit puulckillu nujuitsut timaat iluutsut affallu akitsuusigaasunut

⁷ UKA2021/69

⁸ UKA2021/67 UKA2021/68

ilaatinneqanngimmata ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Neqinik⁹ tunisassiassatut nunatsinni tunisassiornerup (agguilluni) illorsorneqarnissaa siunertalarugu akitsuusiinnginneq taanna 1999-imi atuutilersinneqarpoq. Taamatut akitsuuteqartitsinnginnerup¹⁰ nalilersorneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu maanna katersunnermi aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqartoqarmat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Akitsuuteqartitsinnginnerup sunniutai nalilersorumallugit tamanna assut soqtiginaateqartutut ataatsimiititaliamit isumaqarfingineqarpoq.

Kiisalu neqinik eqqussuinermi akitsuutit atorunnaarsinneqarnissaannik siunnersuutikkut savanik tunisassiat akitsuutaat peerneqassammata ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Tamanna nunatsinni savanik tunisassiornermut sunniuteqarsinnaavoq aammalu savanik tunisassianut assersuutigalugu Islandimeersunut New Zealandimeersunulluunniit unammillerneq ajornerulersinneqarsinnaalluni.

4.5. Innuttaasut aningaasatigut iluanaaruteqarsinnaanerat

Nioqqutissanik siunnersuutit aqqutigalugit eqqussuinermi akitsuusigaajunnaartussanik innuttaasut pisinerminni aningaasanik sipaaruteqassasut siunnersuuteqartoq allappoq. Tamatumani ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq tamanna periarfissat arlallit ilagimmassuk, tassami maanna akiusut aammalu akitsuutinik appaanerup kingorna akiusut akornanni nikingassutip tigummiinnarnissaa pisiniarfiit toqqarsinnaammassuk. Akinik misissuinissap¹¹ UKA2020-mi agguaanneqartussap aallartinneqarnissaanik Naalakkersuisut 2019-imi Inatsisartunit peqquneqarmata ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Taanna suli tamanut saqqummiunneqanngilaq isumaliutissiisummullu matumunnga tapertaasimasinnaagaluarluni.

4.6. Akileraartarnermik aaqqissuusseqqinnissaq

Immikkoortoq pingaarutilik kingulleq aalajangiiffigisassatut siunnersuutinik ukuninnga siullermeerinninnermi erseqqissaatigineqartoq tassaavoq nunatsinni akileraartarnikkut akitsuusiisarnikkullu nalinginnaasumik aaqqissuussineq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit matumanii pineqartut akuerineqarnerat itigartinneqarnissaalluunniit apeqqutaatinnagu akileraartarnikkut akitsuusiisarnikkullu aaqqissuussinerup Naalakkersuisut akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinnissaanni sukumiisumik isumaliutigineqarnissaa Aningasaqarnermut Ataatsimiititaliamit pingartinneqarpoq. Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitaq naapertorlugu nioqqutissanik eqqussuinermi akitsuutit 2008-mi nunatta karsiata isertitaasa 17 %-ingajarismavaat. Kisitsit taanna 2 %-inik appariarpoq, taamaalillunilu nioqqutissanik

⁹ UKA1998/22

¹⁰ UKA2021/109

¹¹ FM2019/194

eqqussuinermi akitsuutit nunatta karsiata isertitaasa 15 %-ingajarismallugit. Nioqquissanik eqqussuinermi akitsuutit nunatta karsiata isertitaasa pingaarutilit ilagigaat aammalu akitsuutit nunatsinni innuttaasunut assut pingaaruteqarmata Aningaasaqarnermut Ataatsimiitaliamit oqaatigineqassaaq. Kiisalu Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap kaammattuutai Naalakkersuisut sulinermanni ilannguppatigit naleqquttuusoq siullermeerinninnermi oqaatigineqarpoq. Tamanna ataatsimiitaliamit aamma pingartinneqarpoq.

4.7. Allannguutissatut siunnersuut ataatsimiitaliami amerlanerussuteqartunit saqqumiunneqartoq

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat aallaavigalugu naaperiaanissaq ataatsimiitaliap suliarinninnermini kissaatigisimavaa. Ataatsimiitaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut, Siumumeersut Atassummeersullu Naalakkersuisut aammalu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat tunngaviatigut isumaqtigat. Ataatsimiitaliamili amerlanerussuteqartut taakku kissaatigat akileraartarnikkut aaqqissusseqqinnissamut tunngatillugu killigititassap erseqqinnerulaarnissaa, taamaattumillu ima allannguutissatut siunnersuuteqarlutik:

"Nioqquissanik eqqussuinermi akitsuutit aalajangiiffigisassatut siunnersuutini taaneqartut, akileraartarnikkut akitsuusiusarnikkullu aaqqissusseqqinnissamut pilersaarutaasumut ataqatigiissillugit Inatsisartunilu partiit tamarmiusut akuutillugit, qinigaaffimm matumani allanngortinnejarsinnaanerannut periarfissat misissoqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut."

Taamaallunilu aamma nioqquissat aalajangiiffigisassatut siunnersuutini taaneqartut misissuinermi pineqarnissaat aalajangiiffigisassatut siunnersuutikkut siuliani allassimasukkut erseqqissaatigineqarpoq.

5. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinnejernerata aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai siunnersuummut tunngavilersuummi allaaserineqassasut Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq.

Tamanna naapertorlugu siunnersuutip piviusunngortinnerani aningaasatigut kingunerisassat siunnersuummi nalunaarneqartut ataatsimiitaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaallunilu siunnersuuteqartoq § 37 naapertorlugu apeqquteqarsimavoq, tamatumanilu siunnersuutit aningaasatigut kingunerisassaat Naalakkersuisunit nassuaatigineqarsimallutik. Tassunga atatillugu § 37 naapertorlugu apeqqut nummer 38 ataatsimiitaliamit innersuunneqassaaq. Tamanna ataatsimiitaliamit iluarisimaarneqarpoq.

6. Ataatsimiitaliap inassuteqaatai

Ataatsimiitaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiit, Naleqqap, Siumup Atassutillu ilaasortaatitaasa **ataatsimiitaliami amerlanerussuteqartut taaneqartut allannguutissatut siunnersuutaat akuerineqassasoq** inassutigaat, **taamaalillutillu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat aammalu aalajangiiffigisassatut siunnersuutaqqaartut sisamat itigartillugit.**

Ataatsimiitaliami ikinnerussuteqartup Demokraatit ilaasortaatitaata ima tunngavilersuuteqarluni **siunnersuutaqqaartut akuerineqassasut** inassutigaa:

"Demokraatini isumaqarpugut Kalaallit Nunaanni inuuniarneq suliffeqarfiateqarnerlu akikinnerusariaqartoq. Tamanna pimoorulluinnarlugu quleqtsiupparput qineqquasaarutitsinni taamaattumillu maanna inatsisartunut aaliangiiffigisassatut siunnersuutitut qaqillugit. Demokraatini isumaqarpugut partiitut tutsuiginassuseqarniaraanni sulissutigineqartuartariaqartoq qineqquasaarnermi neriorsuutiginikuusat timalernissai piviusunngortillugillu. Ajoraluwartumik maanna uppermarsivoq partiit tamaasa taamannak isumaqarsimanngitsut. Kingumummi qivialaarutta akitsuutit qineqquasaarnermi assut initusimapput eqqartorneqarsimaqalutillu. Partiit tamangajammik neriorsuutigivaat pissaaneq tigussagunikku akitsuutit qaffanneqarnikut apparinnejassasut akitsuutinillu piiaaniarlutik. Una ajoraluwartumik takussutissaq ataasiinnaavoq amerlasuuni naalakkersuisooqatigiit piviusunngitsunik neriorsuivallaarsimaneranik takutitsisoq. Demokraatit isumaqannigillat Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat naaperiaanermik taaneqarsinnaasoq, killormut suliaq skuffimut ilineqarluni kivisinneqaaannartutut taasariaqarpoq. Inatsisartuni ilaasortatut partiimi illuatungiliuttuusumi qulakkeerneqarsinnaanngilaq Naalakkersuisut aaqqissuusseqqinniarneranni akitsuusersuineq allangortinniarnerani imatut siunnerfeqassasut. Taamaattumik Demokraatit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat soorunami akuerisinnaanngilaat unalu uteqqinneqartariaqarpoq; naaperiaanerunngilaq skuffimut kivisiinnarneqarnissaanut ilisineruvoq."

13.11.2021

UKA2021/67
UKA2021/68
UKA2021/69
UKA2021/70

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuuit aappassaaniigassanngortippai.

Jens Napaattooq
Siulittaasoq

Erik Jensen
Siulittaasup tullia

Agathe Fontain

Vivian Motzfeldt

Hans Aronsen

Jens-Frederik Nielsen

Aqqalu Jeremiassen